

CANÇONS PER A LA PAU (9 a 11 anys)

Fase 1 (2 setmanes)

HABILITATS PER A LA PAU

LA PAU ÉS...

VERSOS PER A LA CANÇÓ

Hola, germans i germanes. Em dic Emmanuel Jal i soc cantant de rap. La meua vida, abans de ser raper, no va ser fàcil, però m'estimo més no parlar d'això. Ara em dedico a una cosa molt diferent. Escric i canto versos sobre tot allò que no m'agrada del món. Canto perquè la gent deixi de fer servir la violència. Canto perquè se sàpiga qui hi guanya amb la guerra. Canto perquè hi hagi més pau en més llocs del planeta.

Jo em dic Sadako Sasaki. Al meu país, el Japó, una llegenda molt antiga diu que si aconsegueixes fabricar 1.000 grues de paper pots demanar un desig, com ara curar-te d'alguna malaltia. Doncs quan tenia més o menys la vostra edat, em vaig posar mooolt malalta. Em vaig posar malalta a causa de la guerra que hi havia hagut al meu país. A l'hospital vaig començar a fer grues de paper per demanar el desig de curar-me i perquè hi hagués pau al món. Des de llavors, les grues de paper s'han convertit en un símbol per aconseguir la pau.

PER COMPARTIR AL MUR

Voleu saber més coses sobre les nostres vides? Busqueu els nostres noms per internet i esbrineu més coses sobre el que ens va passar quan teníem més o menys la vostra edat. Al mur podeu compartir informació sobre nosaltres i sobre què passava als nostres països respecte a la violència, la guerra o la pau.

EL MUR

Som una noia i un noi corrents, que hem aconseguit coses importants per la pau. La pau és tan necessària que no la podem deixar escapar. Cada persona, adulta o jove, noia o noi, d'ací o d'allà, pot fer petites i grans coses per la pau. Però cal més gent: voleu acompanyar-nos durant unes quantes setmanes i descobrir com podeu contribuir a la pau?

Durant les pròximes setmanes pensarem i parlarem sobre la pau, sobre la violència, sobre els conflictes, sobre les diferències entre les persones, sobre el vostre paper per canviar el món... També escriurem una cançó que parli sobre tot això, de manera que, setmana rere setmana, us anirem demanant versos per a la vostra cançó. Haureu d'escollir una melodia que us agradi i que sigui fàcil d'adaptar als vostres versos! O buscar un fons musical com aquest:

<https://www.youtube.com/watch?v=xBy8UAt4bGU>

Però no perdem més temps. Comencem!

RETRATO DE LAS PAZTICIPANTES

Aquesta és una de les meves cançons. Comença dient:
**"Estic buscant gent que busqui la pau,
potser junts podrem posar fi a la guerra."**

<https://genius.com/Emmanuel-jal-we-want-peace-lyrics>

Necessitem gent com vosaltres, que tingui habilitats molt especials.

Així que, per començar a conèixer-nos, us demanem que empleneu la fitxa de participants:

EL MEU PERFIL

I, per saber en què podeu ajudar per construir la pau, us proposem que feu una ronda a classe en què cada persona digui quines tres habilitats té i tres coses que sàpiga fer molt bé i que poden ser útils per a les altres persones.

A partir de totes les habilitats que heu dit, com creieu que hauria de ser una persona que participa per a la pau? Feu una llista de les 10-12 habilitats que cregueu que poden ser més útils per a la pau i escriviu-les aquí:

Habilitats per a la pau

ENVIAR

ACTIVITAT D'AMPLIACIÓ

Dibuixeu la silueta d'una persona en un paper gran i escriviu-hi totes les habilitats per a la pau. Al llarg d'aquestes setmanes podeu aprofitar la silueta i anar-hi afegint les habilitats que cregueu que falten.

PER FER A CASA

I una última cosa: la setmana que ve us demanarem fer un mural de fotos. Així que aneu recollint fotos, retalls de revistes, imatges d'internet... del que són per a vosaltres la pau, la violència i el conflicte. Podeu fer aquesta activitat amb l'ajuda de les vostres famílies. Porteu-les a la pròxima sessió, d'acord? Fins llavors!

CANÇONS PER A LA PAU (9 a 11 anys)

Fase 1 (2 setmanes)

HABILITATS PER A LA PAU

LA PAU ÉS...

VERSOS PER A LA CANÇÓ

Gràcies per presentar-vos!

Els que heu participat al mur ja heu descobert coses sobre nosaltres, com ara que l'Emmanuel va ser un nen soldat des dels 10 anys al Sudan, i que jo, la Sadako, em valg posar malalta a causa de la bomba atòmica que van llançar a la meua ciutat, Hiroshima. Aviat també coneixereu els altres grups. Però abans parlarem de la pau: la pau no vol dir exactament el mateix per a tothom.

Per a mi, la pau és que es compleixi el meu desig que mai més es facin servir les armes nuclears. Que les persones, els animals i les plantes puguin tenir bona salut o, com a mínim, que hi hagi prou metges i prou llits als hospitals per curar totes les persones del món que estiguin malaltes. A més, en la pau que jo somio, els països no gasten diners en armes ni en exèrcits. Tots aquests diners els dediquen a tenir un bon sistema de salut.

Jo opino que la pau consisteix en el fet que cap nen, nena o jove hagi de ser soldat. I en el fet que no es perdin ni un sol dia d'escola. Que en lloc d'aprendre a fer servir una arma, aprenguin coses útils perquè en el futur treballin en oficis com agricultores, infermers, mestres o bombers. Per a mi, la pau també significa que les persones diferents, per religió, cultura o opinions diferents, puguin viure juntes i gaudir d'aquestes diferències.

Hi ha gent que diu que la pau és impossible. Però, tal com va dir una vegada Nelson Mandela, que va lluitar perquè al seu país, Sud-àfrica, les persones negres tinguessin els mateixos drets que les persones blanques, "sempre sembla impossible, fins que s'aconsegueix". Així que, intentem aconseguir allò (que sembla) impossible! Per aconseguir les coses que semblen impossibles, cal començar pas a pas i no parar de caminar. Però, cap a on? Cal tenir molt molt clar quina pau volem i quin és el camí cap a aquesta pau. Així que, pensem: què són per a vosaltres la pau, la violència, els conflictes?

FOTO-CONCEPTE

Un proverbi amazic diu que "Si no saps cap a on vas, pots trigar molt a arribar". Si volem ser activistes de pau, hem de saber molt bé com volem que sigui aquesta pau i per on començar a fer-la realitat.

Podeu començar llegint aquestes tres definicions de "pau", "conflicte" i "violència" que us proposem (n'hi ha moltes més!):

VIOLÈNCIA:

La privació a l'ésser humà d'una necessitat bàsica (integritat física, psíquica o moral, drets, llibertats...).

CONFLICTE:

«Situació de disputa o divergència en què hi ha una contraposició d'interessos, necessitats i/o valors.»

PAU:

«El procés de realització de la justícia que, mitjançant la resolució no violenta dels conflictes, busca l'harmonia de les persones amb elles mateixes, amb la naturalesa i amb la resta de les persones.»

Després de llegir les definicions a classe, formeu un grup per a cada concepte i, amb les imatges que heu portat de casa, creeu un mural en una cartolina. Col·loqueu les fotos com us inspiren les imatges, buscant alguna mena de coherència entre elles. Per acabar, presenteu cada mural a la resta de la classe, explicant què són per a cada grup la pau, la violència i el conflicte.

Esteu tots i totes d'acord amb el que ha sortit a l'activitat? Heu après alguna cosa amb les definicions? Què us ha estat més fàcil, trobar imatges de pau o de violència? Per què creieu que passa això? Les imatges de conflicte que heu trobat s'assemblen més a les de pau o a les de violència? Per què penseu que passa això? Creieu que això es correspon amb la definició?

Nosaltres pensem que és millor viure en pau que amb violència. Hi esteu d'acord?

VERSOS PER A LA CANÇÓ

Escriviu els primers versos de la vostra cançó sobre les raons per les quals no voleu que hi hagi violència i per què voleu que hi hagi pau entre amics, a l'escola, al món...

ENVIAR

PER COMPARTIR AL MUR

Ara podeu pujar al mur algunes fotos dels vostres murals sobre pau, violència i conflicte, explicant alguns dels debats que heu tingut a l'aula. Què opineu dels murals dels altres grups? S'assemblen als vostres?

EL MUR

PER COMPARTIR AL MUR

Hi ha molts i moltes cantants que demanen la pau. Aquí en teniu alguns exemples:

War/ No More Trouble I Playing for Change

Don't Worry Be Happy I Playing For Change

Imagine I Playing For Change

Pengeu més cançons al mur i escolliu alguna melodia per a la vostra cançó.

EL MUR

FASE TANCADA

CANÇONS PER A LA PAU (9 a 11 anys)

Fase 2 (2 setmanes)

COOPERAR PER GUANYAR

MENJACLOSQUES D'EMOCIONS

VERSOS PER A LA CANÇÓ

Com esteu? Nosaltres estem molts contents, perquè moltes classes us heu animat a seguir-nos. Sou moltes persones amb ganes de ser pautivistes. Alguns de vosaltres veniu de països amb guerres, i alguns de països que exporten moltes armes. També ens heu explicat algunes coses que són molt útils per ser pautivistes. Totes aquestes habilitats per a la pau seran molt útils:

CEIP CONCEPCION ARENAL

ESCOLA TORRE BALLOVINA

CEPR, ÀNGEL CAMPANO

CEIP EL CARMEL

CEIP TRULLÀS

Voleu conèixer els primers versos per a la cançó que han escrit els vostres companys i companyes?

Sobre nosaltres, voleu saber les nostres habilitats?

Jo em poso rabiós quan veig coses injustes. I necessito dir-ho, encara que sigui amb ràbia. Hi ha gent que pensa que la ràbia no és bona, però jo crec que sí que serveix. Jo canto la meua ràbia per denunciar tot allò que no em sembla bé. Això és el que sé fer millor: no quedar callat i cantar a tothom el que no està bé.

A mi de vegades em diuen que tinc el cap als núvols. Somio que les coses podrien ser molt diferents de com són ara. Ho desitjo amb totes les forces i ho explico als altres per convèncer-los d'aconseguir-ho entre tots. Hi ha gent que diu que somiar no serveix de res, però jo crec que per canviar el món cal saber imaginar un món molt diferent del que tenim ara. Cal saber somiar primer i després posar fil a l'agulla.

Que què té a veure això amb la pau? Doncs sí, sentir ràbia o ser somiadora pot ser molt útil per a la pau, i també moltes altres coses. Ara en practicarem algunes: per exemple, saber trobar els punts en comú amb les altres persones com a inici per apreciar els altres, encara que semblin molt diferents, i cooperar. Dues habilitats molt útils per ser pautivistes.

PER COMPARTIR AL MUR

Us convidem a conèixer diferents herois i heroïnes per la pau, els drets humans, la naturalesa, la justícia econòmica, etc. Busqueu aquests herois i heroïnes i expliqueu al mur què han fet per a la pau.

EL MUR

EL "NUS-DÒMINO"

Amb els ulls tancats, apinyeu-vos amb els braços aixecats. Agafeu les mans que trobeu i obriu els ulls. Heu de desfer el nus fins a formar un cercle sense deixar-vos anar les mans. Un cop en cercle, comenteu un per un què teniu en comú amb la persona de la vostra esquerra i amb la persona de la vostra dreta: "Amb..., que tinc a l'esquerra, tinc en comú..., i amb..., que tinc a la dreta, tinc en comú...".

Sobre el nus:

Com ha anat l'activitat? Heu aconseguit desfer el nus sense deixar-vos anar les mans? Us ha semblat fàcil o difícil? Què creieu que representa el nus? De vegades es fan "nusos" a classe? De quina mena? Creieu que a classe hi ha algun nus relacionat amb el racisme, amb el masclisme, amb l'homofòbia o amb algun altre tipus de fòbia envers les persones que són diferents? Doneu alguns exemples de situacions concretes. Què podeu fer per desfer aquests nusos?

Sobre el dòmino:

Heu aconseguit trobar coses en comú amb les persones a qui donàveu les mans? Ha estat fàcil o difícil? Serieu capaços de trobar coses en comú amb totes les persones de la classe? Serieu capaços de trobar coses en comú amb joves d'altres països? Amb persones de qualsevol lloc del món? Per a què creieu que això és útil per a la pau?

PER COMPARTIR AL MUR

Amb aquesta activitat voldríem subratllar que sempre tenim alguna cosa en comú amb les altres persones, i que això pot ser la porta d'entrada per ser amics o, com a mínim, per entendre'ns amb totes les persones de la classe, partint dels punts en comú.

Aquí teniu el vídeo "Noche y día" sobre l'amistat i les diferències:

Coneixeu més vídeos que vulgueu compartir al mur amb els altres?

EL MUR

LES CADIRES COOPERATIVES

Us ensenyaré un joc... que segur que ja coneixeu:

En una primera ronda, jugueu a les "cadires musicals": es posen cadires en cercle amb el respallier cap endins, amb dues o tres cadires menys que el nombre de participants en el joc. Poseu música i balleu al voltant de les cadires. Quan la música s'aturi, seieu tan de pressa com pugueu en una cadira lliure. Les persones que no aconseguixin seure queden eliminades del joc. Es torna a començar amb dues o tres cadires menys a cada ronda fins que quedi tothom eliminat.

En la segona ronda d'aquest joc, es repeteix el ball al voltant de les cadires mentre hi ha música. Quan s'acaba la música, l'objectiu és que TOTES les persones estiguin enfilades a una cadira. Aquest cop, tot i que també es van eliminant cadires, no s'eliminen persones. El grup guanya quan totes les persones aconseguixen estar damunt de les cadires sense cap peu ni mà tocant a terra.

Com us heu sentit en la primera ronda del joc (competitiu)? Com us heu sentit en la segona ronda (cooperatiu)? Qui guanyava en la primera ronda? Qui guanyava en la segona? Quina de les dues versions del joc preferiu i per què? Si penseu en la vida real, quins exemples se us acudeixen de competició (com en la primera ronda)? Quins exemples se us acudeixen de cooperació (com en la segona ronda)? Entre la competició i la cooperació, què creieu que facilita la pau? Per què? Penseu algun exemple d'això a la vostra escola.

VERSOS PER A LA CANÇÓ

Sobre el tema tractat aquesta setmana, per què no escriviu uns versos sobre els "nusos" que hi ha a classe, al barri o al món? Què és allò que dificulta la relació entre la gent? Quins conflictes hi ha?

ENVIAR

FASE TANCADA

FASE TANCADA

CANÇONS PER A LA PAU (9 a 11 anys)

Fase 2 (2 setmanes)

COOPERAR PER GUANYAR

MENJACLOSQUES D'EMOCIONS

VERSOS PER A LA CANÇÓ

Com va l'entrenament *pautivista*? Què heu après amb les activitats del "nus-dòmino"? I de les cadires cooperatives? Us sembla que hi ha moltes diferències entre la gent de la vostra classe? O més aviat poques? Com porteu això de les diferències entre les persones?

Com vam veure la setmana passada, algunes persones es barallen perquè no els agraden les opinions diferents. Els molesta que les persones siguin diferents. I s'enfaden, deixen de parlar o fins i tot insulten. Jo dic que això no està bé. Em fa enfadar que la gent tingui por o rebuig als que són diferents. Si al final tots som diferents!

Però les persones podem ser molt diferents, tenir opinions contràries i entendre'ns igualment. Creieu que podria existir un món sense baralles? La veritat, a mi no m'agraden les baralles, però tampoc m'agradaria que tots i totes penséssim igual. Crec que està bé que cadascú pensi com vulgui i que no ens barallem per això, que aprenguem a veure les diferències com una riquesa. Aquesta setmana continuarem veient com podem fer-ho.

Veurem com ens podem conèixer millor, a nosaltres mateixos i a les altres persones, per barallar-nos menys, per resoldre els conflictes que tenim junts.

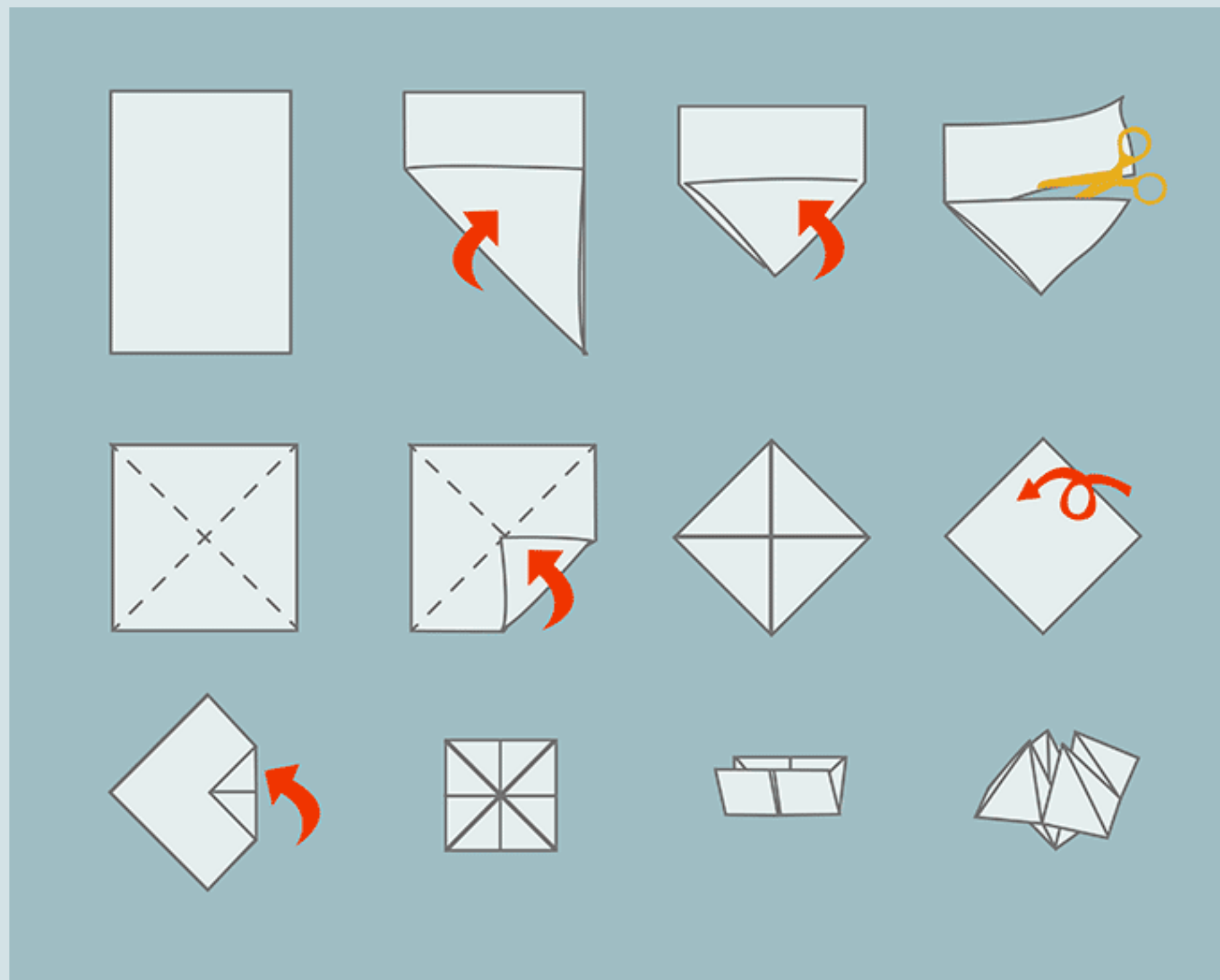
MENJACLOSQUES

De vegades hi ha coses que ens fan enfadar molt i no sabem com dir-ho a l'altra persona. De vegades fins i tot estem enfadats, tristos, alegres i no sabem exactament per què. Aquesta activitat us ajudarà:

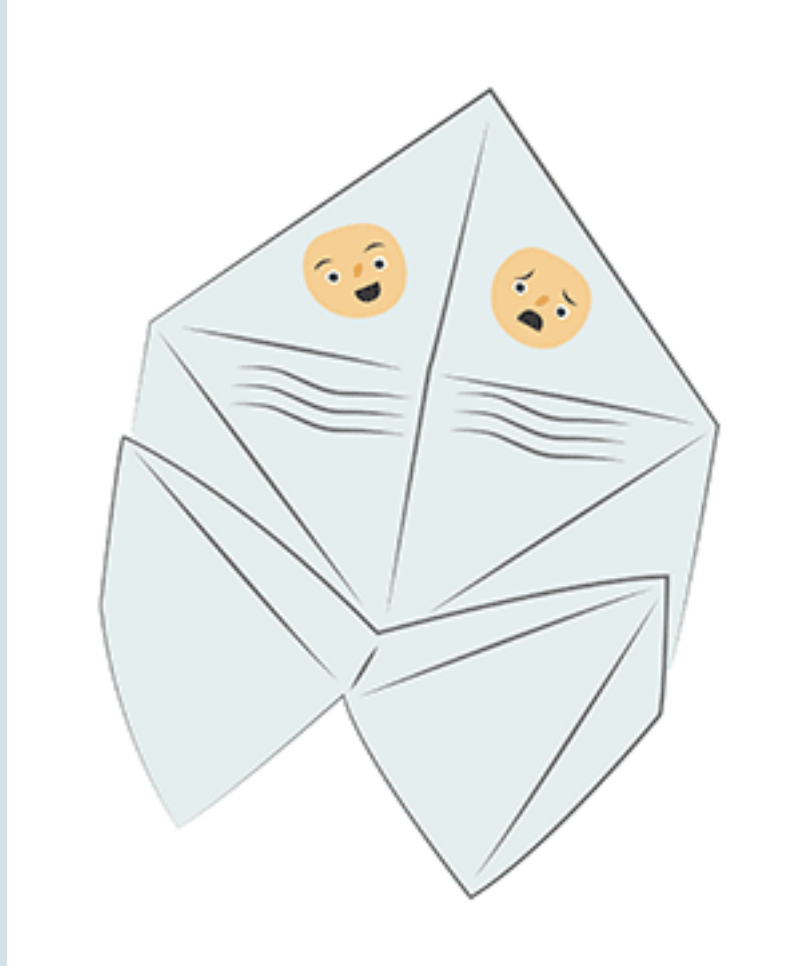
Individualment, escolliu quatre emocions negatives entre ràbia, por, tristesa, enveja, fàstic o vergonya, i quatre de positives entre amor, alegria, serenitat, plaer, il·lusió i gratitud.

Després, per a cada emoció, penseu quines coses fan que tingueu aquesta reacció d'amor, de ràbia, d'il·lusió... Haureu de compartir aquest exercici amb una altra persona, així que escriviu només coses que pugueu explicar a les altres persones, però si podeu posar exemples de casos que us passin dins de l'escola, molt millor.

Quan ho hàgiu pensat, feu un menjaclosques de paper. Si teniu dubtes sobre com fer-lo, aquí teniu una ajuda:

Després, quan l'hàgiu doblegat, decoreu-lo ben bonic i escriviu a dins de cada pestanyeta una emoció i les coses que fan que la tingueu, d'aquesta manera:

A jugar!!*

Quan hàgiu acabat el menjaclosques, compartiu-lo amb les altres persones de classe, per parelles. Això us ajudarà a saber quines coses fan enfadar o fan posar contentes les altres persones de la classe.

En general, quines coses us fan sentir ràbia? Quines coses us fan posar tristos? Quines coses us fan estar alegres? Quines coses us fan sentir il·lusió?

Ha estat fàcil o difícil escollir els quatre sentiments positius i negatius? Ha estat fàcil o difícil identificar les necessitats que hi ha darrere d'aquests sentiments? Quan teniu un sentiment fort, us atureu a pensar què és allò que us fa sentir així? Si teniu sentiments negatius forts, com ara la ràbia, l'enveja, la vergonya... com acostumeu a reaccionar? Com creieu que podríeu fer-ho d'una altra manera?

*A la guia didàctica trobaràs un video-exemple per jugar al menjaclosques.

VERSOS PER A LA CANÇÓ

Després de fer les activitats, escriviu versos que expliquin com us agradaria relacionar-vos amb la gent, i com es pot fer que aquesta relació sigui positiva.

ENVIAR

PER COMPARTIR AL MUR

Aquí us deixo una cançó que parla de les relacions:

Love Is All I Playing For Change

Coneixeu altres cançons sobre les relacions? Compartiu-les al mur!

EL MUR

FASE TANCADA

FASE TANCADA

CANÇONS PER A LA PAU (9 a 11 anys)

Fase 3 (2 setmanes)

CONFLICTES I VIOLÈNCIES

UNA ALTRA ESCOLA ÉS POSSIBLE

VERSOS PER A LA CANÇÓ

Ep, amics! Ens han agradat molt els versos que heu escrit, els versos que heu enviat i la denúncia que heu fet de la violència que hi ha entre la gent que és diferent. Tenen molta força! Aquí us compartim alguns dels versos que heu escrit:

I també les vostres propostes. Heu tingut idees que val la pena tenir en compte. Ens les quedem!

Fins ara hem parlat de les persones i de com ens relacionem. Ara veurem de més a prop què és un conflicte i com ens pot afectar.

Recordeu els murals que vam fer a l'inici? Recordeu què és un conflicte? Segurament no tots pensem igual...

Per exemple, per a mi un conflicte és quan no m'entenc amb una altra persona, quan volem coses diferents. Moltes vegades, després de parlar-ho, aconseguim posar-nos d'acord. De vegades és més difícil resoldre el conflicte i arribo a enfadar-me amb l'altra persona. Puc tenir conflictes amb les amigues a classe, amb la meua família, amb algun professor o professora... Són conflictes amb altres persones. Impliquen que pensi molt en com em comporto jo, si he fet i he dit les coses bé, si intento imaginar com se sent l'altra persona... I poder parlar-ho i resoldre-ho sense arribar a insultar o a barallar-me de veritat.

Jo, quan penso en conflicte, penso més en conflictes armats, en guerres, en soldats, en exèrcits... En armes, en ferits i en morts. En recursos naturals. En empreses que s'enriqueixen amb les guerres, explotant la riquesa dels països o venent armes.

La Sadako i jo opinem de manera diferent perquè hi ha molts tipus de conflictes. Hi ha conflictes violents, però també conflictes que es poden resoldre sense violència, parlant i negociant els motius pels quals estem en desacord. Hi ha conflictes a tots els nivells: entre dues persones, entre dos grups de persones, entre els governs, entre països... Amb la vostra ajuda aprendrem a analitzar aquests conflictes, a veure quin paper té la violència en tot això i a conèixer pistes per resoldre'ls.

Ens ajudeu?

IMATGES DE VIOLÈNCIA

Per començar, parlarem de la violència. Us animo que feu com jo i denuncieu situacions injustes o situacions de violència que hàgiu viscut de prop (amb els vostres amics o famílies, a l'escola...).

En grups de sis persones, penseu una situació de violència que vulgueu mostrar i que hagi passat a la vostra escola. Després, representeu-la –sense dir cap paraula– davant de la resta de la classe, com si fos una foto, sense parlar. Les altres persones heu de descriure primer el que veieu a les imatges, i després endevinar de quina violència o injustícia creieu que es tracta..

Quins exemples de violència han aparegut a les vostres imatges? Tothom està d'acord que aquest tipus de violència té lloc a la vostra escola? Creieu que és una cosa que ha passat poques vegades o més d'una vegada? Dins d'aquests exemples de violència, quins tipus de violència veieu, quines categories?

Escriviu aquí els exemples de violència que heu trobat; els necessitarem més endavant:

ENVIAR

VERSOS PER A LA CANÇÓ

Un cop hàgiu debatut aquests temes, us convidem a escriure versos que parlin de tots aquests conflictes, violències o injustícies a la vostra escola.

ENVIAR

ANÀLISI DE CONFLICTE

Però pot ser que ara estigueu fets un embolic, no? Primer hem parlat de conflicte, després de violència... però, quines diferències hi ha entre una cosa i l'altra? Vegem-ho.

Primer, mireu el vídeo següent:

Hi ha conflictes quan la gent té necessitats aparentment contraposades (com aquí, fent dibuixos i quadrats en un espai que sembla limitat), i de vegades es resolen amb violència, però moltes vegades SENSE violència. I això és el que hem d'aprendre a fer: a resoldre els conflictes sense violència.

Tot seguit, empleneu la taula següent amb el hàgiu observat.

DESCARREGAR

Ara que heu emplenat la taula, compareu el vostre exercici amb la taula d'una altra persona i valoreu quines respostes són més objectives o si hi ha alguna resposta que sembla que interpreta o jutja els personatges.

Com es veu en el vídeo, de vegades en els conflictes entre dues persones o dues parts enfrontades, en algun moment determinat pot arribar a haver-hi violència, però no durant tot el temps que dura el conflicte, i això ni tan sols passa en tots els conflictes.

En quin moment diríeu que comença a haver-hi violència en el vídeo? A partir de quin moment el conflicte es comença a resoldre sense violència?

ACTIVITAT D'AMPLIACIÓ: ACTITUD CONFLICTIVA

Colloqueu-vos en cercle mirant cap a fora. Ara el vostre professor o professora us plantejarà una situació de conflicte a l'escola. Us haureu de girar al més de pressa possible representant com una estàtua quina creieu que seria la vostra reacció en una situació com aquesta. Sense parlar, les persones que han representat una reacció semblant s'agrupen. Així veurem com les diferents persones tenim actituds diferents davant dels conflictes.

VERSOS PER A LA CANÇÓ

Per acabar, escriviu versos que descriguin els conflictes i la violència que es donen a la vostra escola.

ENVIAR

FASE TANCADA

FASE TANCADA

CANÇONS PER A LA PAU (9 a 11 anys)

Fase 3 (2 setmanes)

CONFLICTES I VIOLÈNCIES

UNA ALTRA ESCOLA ÉS POSSIBLE

VERSOS PER A LA CANÇÓ

L'anàlisi de la violència i dels conflictes que va fer la setmana passada ha estat bé, però no heu acabat la feina, eh? Per ser bons pauticipants, haureu de fer propostes per posar fi a la violència, així que aquí us proposem una activitat per continuar amb les que ja hem fet.

UNA ALTRA ESCOLA ÉS POSSIBLE

Recordeu les escenes de violència a l'escola que va representar com si estiguéssiu en una foto? Doncs recupereu aquelles escenes i poseu-les en un mapa de la vostra escola:

En cinc grups, marqueu en un mapa de l'escola i dels voltants pintats en una cartolina quina mena de baralles o de conflictes hi ha normalment. Marqueu-los tots: els que va representar la setmana passada i altres que pugueu pensar avui:

Hi ha alguna mena d'embolic als passadissos o anant a classe? Hi ha baralles al pati? Els nois i les noies fan servir el pati de manera similar? Qui fa servir més espai/menys espai? Qui fa servir l'espai central/els costats? Persones de diferent origen cultural fan servir el pati de manera similar? Hi ha baralles o intimidacions a l'entrada i a la sortida de l'escola, o en parcs propers? Analitzeu tota aquesta informació.

Després d'aquesta anàlisi, cada grup se centrarà en un espai diferent, com per exemple: les aules, el pati, els passadissos, el gimnàs, el camí cap a l'escola i els voltants. I... és el moment de somiar! Per reconstruir la vostra escola d'acord amb les nostres necessitats.

Com us la imaginàrieu de manera diferent? Com creieu que es podria posar fi a les formes violència que heu identificat? Quines actituds creieu que hi hauria d'haver i quines no per tal que les i els alumnes us entengueu? Recordeu les normes de classe. En què creieu que ajuden perquè us entengueu? Hi afegiríeu alguna norma? Quines normes creieu que hi podria haver en cadascun dels espais per reduir aquesta violència?

Recolliu les vostres idees en aquesta taula:

UNA ALTRA ESCOLA ÉS POSSIBLE

ESPAI	CONFLICTES MÉS HABITUALS	NORMES I IDEES PER A LA CONVIVÈNCIA

ENVIAR

VERSOS PER A LA CANÇÓ

Per acabar, escriviu versos sobre les normes, sobre quin sentit tenen i sobre com poden servir per posar fi a la violència a l'escola.

ENVIAR

FASE TANCADA

FASE TANCADA

CANÇONS PER A LA PAU (9 a 11 anys)

Fase 4 (2 setmanes)

QUIN PROBLEMA HI HA?

GESTOS PER A LA PAU

VERSOS PER A LA CANÇÓ

Vaja! Els exemples que ens heu enviat sobre casos de violència a les escoles són impressionants. Per sort, també heu trobat maneres de superar aquesta violència al centre amb normes.

Per cert, la vostra cançó ja va agafant cos... Llegiu, llegiu!

És molt important que tingueu idees sobre com es pot superar la violència perquè, sabeu què? Gràcies a persones com vosaltres que s'esforcen per abordar els conflictes sense violència i per construir la pau, a poc a poc es van fent passos cap a la pau al món. Pot ser que aquests passos siguin petits, però són molt importants! Enguany mateix s'ha complert un dels meus somnis: s'han prohibit les armes nuclears! Durant moltíssims anys, nens i nenes de tot el món han fabricat i enviat grues de paper a la meua ciutat. I també durant moltíssims anys hi ha hagut pautivistes que han reclamat que ja no es facin servir més aquestes armes. I al final s'ha aconseguit! Gràcies a aquest acord, ja no es podrà bombardejar persones, com ens va passar a Hiroshima el 1945, ni gastar tants diners en armes nuclears. Encara que sembli difícil, pas a pas es van aconseguint avenços. Petits èxits per a la pau, però que són molt importants!

Però, alhora, encara hi ha molta feina per fer. És veritat que hi ha alguns petits avenços, però alhora també hi ha altres factors que empitjoren: cada cop moren més persones a les guerres; el nombre de persones desplaçades i refugiades augmenta sense parar; també creixen els atacs terroristes a persones civils... de manera que no podem estar satisfets. Cal aturar tot això! El repte és molt gran. Tan gran que us necessitem a tots i totes.

Així que ara us toca a vosaltres pensar quins són aquests passos que podeu fer, petits i grans gestos cap a la pau. Comencem?

PER COMPARTIR AL MUR

La Sadako i l'Emmanuel no es posen d'acord sobre si hi ha avenços en la pau o no. Vosaltres què en penseu?

Us convidem a buscar notícies sobre aquests temes o d'altres relacionats amb la pau, que els compartiu al mur i que expliqueu en diverses frases per què us semblen importants.

EL MUR

QUINS PROBLEMES HI HA?

Per saber per on començar, cal entendre per què hi ha guerres i injustícies al món; comprendre quines en són les causes.

Primer, asseguts en sis grups, us demanem que llegiu individualment el text que se us proposa. Tot seguit, compartiu amb les altres persones del vostre grup què és allò que heu entès del text.

Després, formeu sis grups més de manera que en cada grup hi hagi una persona de cada tema, per tal que cada alumne i alumna expliqui la causa del problema que ha llegit.

De tot allò que heu llegit, en cada grup escriviu versos sobre les causes de les guerres i de les injustícies (no cal incloure-hi tot el que heu llegit; podeu posar-hi els temes que us hagin fet enfadar més). Per acabar, compartiu els vostres versos amb la resta de la classe i voteu quins voleu que vagin a la vostra cançó.

GRUP 1 - RECURSOS NATURALS

Quin problema hi ha?

On diríeu que hi ha més guerres, als països pobres o als rics?

Se sol pensar que la principal causa de les guerres és la pobresa. En realitat, moltes vegades les guerres no es deuen al fet que els països siguin pobres, sinó al fet que són extremament rics. Rics en metalls o en minerals preciosos o altres recursos naturals.

L'explotació d'aquestes riqueses és alhora la causa i la conseqüència de les guerres. La causa perquè és la competició entre governs, grups d'oposició o multinacionals pel control sobre les riqueses allò que fa que hi hagi guerra. La conseqüència perquè, un cop en guerra, els soldats i els guerrillers necessiten aquestes recursos naturals per continuar comprant armes i municions i pagar els seus sous.

Els recursos naturals més relacionats amb les guerres són el petroli, el gas, els diamants, les fustes precioses, l'or, el coltan, la cocaïna, l'opi o el cànnabis. Els països més rics en aquests recursos pateixen la "maledicció de la riquesa": com més recursos, i com més corrupció en la gestió, més risc de caure en guerra.

DESCARREGAR

GRUP 2 - EMPRESES QUE FAN NEGOCI AMB LA GUERRA

Quin problema hi ha?

Es diu que en els conflictes armats tots hi perden, perquè en tots els bàndols moren persones i perquè tots els territoris implicats queden danyats.

Però en les guerres també hi ha algunes persones que hi guanyen, i que hi guanyen molt. Són els empresaris que s'enriqueixen amb les guerres.

Fins fa alguns anys, les empreses que treien profit de les guerres eren principalment les que fabricaven armes.

Actualment són tota mena d'empreses, també les que ofereixen productes o serveis no militars. Poden ser, a més de les que fabriquen armes, empreses de seguretat (seguretat privada, de mercenaris, d'articles de protecció, etc.), o empreses que guanyen contractes per reconstruir un país arrasat després d'una guerra (empreses constructores de carreteres, d'infraestructures, de telecomunicacions, etc.).

Això no representa només un problema ètic, perquè fa que hi hagi persones que s'enriqueixin de les desgràcies dels altres. També hi ha proves que unes quantes empreses han col·laborat perquè hi hagi guerres per poder enriquir-se després.

DESCARREGAR

GRUP 3 - ELS BANCS QUE INVERTEIXEN EN ARMES

Quin problema hi ha?

Quan deixes els teus diners en un banc en lloc de guardar-los en un mitjà o sota del matalàs, el banc els fa servir per crear més diners.

El que fan els bancs per crear més diners és invertir-los en tota mena d'empreses (els bancs els deixen a empreses perquè els facin servir i, a canvi, les empreses els tornen més diners). Més d'una vegada passa que, entre aquestes empreses, n'hi ha que fabriquen armes o que no respecten els drets humans (exploten les treballadores, fan treballar menors d'edat que no van a escola, no respecten les terres dels pobles indígenes, etc.).

Si no vigiles en quin banc els deixes, és possible que indirectament els teus diners estiguin contribuint a la indústria militar, a la violació de drets humans i, indirectament, a les guerres.

La banca ètica: És un tipus de banc que no inverteix els diners dels clients en empreses que no respecten els drets humans.

DESCARREGAR

GRUP 4 - LA (FALTA DE) DEMOCRÀCIA

Quin problema hi ha?

Tot i que no hi ha receptes infal·libles per a la pau, sí que hi ha alguns ingredients indispensables.

Un d'aquests ingredients és tenir un sistema realment democràtic. Hi ha una relació clara entre la falta de democràcia i la guerra. Com menys democràcia, més violència. Els països més autoritaris i els més corruptes solen caure més fàcilment en conflictes armats, mentre que els més democràtics solen tenir més mecanismes per resoldre els conflictes de manera constructiva.

Una condició perquè hi hagi pau, per tant, és que els països siguin al més democràtics i transparents possible. Això implica tenir formes d'organitzar-se i de prendre decisions inclusives -que no es governi per afavorir els blaus o els grocs, els més nombrosos o els poderosos, sinó a tots- i prendre mesures contra la corrupció.

La democràcia ("govern del poble", en grec) és un sistema de presa de decisions en el qual es té en compte la voluntat de cada persona del grup.

La corrupció és l'"abús del poder per al benefici propi". La corrupció pot ser legal o il·legal.

DESCARREGAR

GRUP 5 - LA POBRESA I LA DESIGUALTAT

Quin problema hi ha?

Què creus que és el mínim que hauria de tenir la gent per viure bé? Què és el mínim que hauríem de tenir tots? I el màxim?

Un altre ingredient indispensable per a la pau és que no hi hagi ni pobres ni rics, que no hi hagi desigualtats tan grans.

Per tal que no hi hagi persones pobres, cal oferir més mitjans perquè puguin cobrir les seves necessitats. Perquè no hi hagi persones molt riques, cal fer tot el possible per redistribuir la riquesa i buscar l'equitat més gran possible.

Actualment, 1 de cada 9 persones al món passa gana. Pel que fa als rics, són poques persones, però acumulen moltíssims diners: fixa-t'hi: els vuit homes més rics del món tenen la mateixa riquesa que si sumem tota la riquesa dels 3.600 milions de persones més pobres del món.

Les desigualtats poden portar a la violència armada. Per això és important que el desenvolupament sigui per a tothom, per a tots els països, per a totes les persones i per a tots els grups dins dels països; que es cobreixin les necessitats de les poblacions, i que es redueixin les desigualtats fins a eliminar-les.

La igualtat seria que totes les persones tinguessin el mateix (la mateixa riquesa, el mateix accés a l'educació, etc.).

La desigualtat és quan això no passa, i hi ha moltes diferències entre el que tenen els uns i el que tenen els altres, dins d'un país, o en l'àmbit mundial. L'equitat busca que es distribueixi la riquesa segons les necessitats de cada persona. El desenvolupament és "la millora constant del benestar de tota la població i de tots els individus (...)" (Declaració sobre el Desenvolupament, 1986)

DESCARREGAR

GRUP 6 - DISCRIMINACIÓ DELS GRUPS QUE ESTAN EN MINORIA

Quin problema hi ha?

Tens la pell ocre, rosada, marró, vermellosa? Parles bable, romani, nàhuatl? Ets sikh, jueu, budista, bahai? De quines majories i minories sents que formes part?

Els països, les ciutats, els pobles, tenen una població diversa i alberguen tota mena de minories, és a dir, grups de persones que comparteixen una religió, una cultura o una llengua i que són minoria al seu país.

Les minories ètniques, culturals o lingüístiques solen viure en condicions molt pitjors que la resta de la població del seu país: les minories solen ser més pobres i tenir menys drets que les majories.

La discriminació de les minories no és sostenible. Molts conflictes armats tenen lloc perquè un grup minoritari està discriminat. En canvi, prendre mesures específiques per protegir les minories i que puguin complir amb els seus drets augmenta la cohesió social i afavoreix la pau.

Les minories són grups nacionals, ètnics, religiosos, lingüístics o d'orientació sexual que sumen menys de la meitat de la població d'un país o d'una regió o un grup. Discriminar és tractar de manera injusta persones o grups pel fet de pertànyer a una minoria, sense respectar la igualtat de drets.

DESCARREGAR

Font: Barbeito, Cécile (2016). 122 acciones fáciles (y difíciles) para la paz. Madrid: Catarata.

VERSOS PER A LA CANÇÓ

Escriviu aquí els versos sobre les causes de les guerres i les injustícies.

ENVIAR

FASE TANCADA

FASE TANCADA

CANÇONS PER A LA PAU (9 a 11 anys)

Fase 4 (2 setmanes)

QUIN PROBLEMA HI HA?

GESTOS PER A LA PAU

VERSOS PER A LA CANÇÓ

Diu l'escriptor Eduardo Galeano que

“Molta gent petita en llocs petits fent coses petites pot canviar el món”.

L'Emmanuel ens explicava que hi ha molts reptes per davant i que calen moooltes coses petites per canviar el món.

Llavors, què hem de fer? Acabem de veure algunes de les causes de les guerres i de les injustícies. Doncs ara activarem el nostre esperit pautivista i ens imaginarem tots els petits grans gestos que se'ns acudeixin per a la pau.

EL PODER DELS PETITS CANVIS

Ja hem vist quines poden ser algunes de les causes de les guerres i de les injustícies. També hem vist que hi ha conflictes al nostre voltant i que es poden donar en les nostres relacions amb amics i familiars, a l'escola... I que no sempre se solucionen d'una manera pacífica.

Recordarem tot això que ja hem vist i pensarem quines idees se'ns acudeixen per construir un món més pacífic. Segur que se us acudeixen un munt de coses que podeu fer! Dividiu-vos en grups o feu-ho tots junts a classe, i busqueu entre tots:

Idees per a la pau en les nostres relacions (amb els amics, amigues, família...):

Idees per a la pau a la nostra escola:

Idees per a la pau al nostre barri, família, poble o ciutat:

Idees per a la pau al món:

ENVIAR

Feu una llista d'accions tan llarga com pugueu. I amb tota aquesta llista, escrita en una cartolina, decideu: què creieu que podríeu fer vosaltres com a classe? Escolliu les idees i les accions amb les quals us comprometeu i pengeu-les en un lloc ben visible de la classe per no oblidar-les.

VERSOS PER A LA CANÇÓ

I si transformeu totes aquestes idees en quatre versos? Amb aquests versos acabarem la cançó de la pau!

ENVIAR

MÚSICA PER A LA CANÇÓ

Quina música heu escollit per a la vostra cançó?

És molt important que compartiu aquí l'enllaç de la música que heu escollit. Així, totes les classes podran conèixer-la i cantar-la quan tinguin la lletra completa.

ENVIAR

FASE TANCADA

FASE TANCADA

CANÇONS PER A LA PAU (9 a 11 anys)

Fase 5 (1 setmana)

CANÇONS PER A LA PAU

VERSOS PER A LA CANÇÓ

Benvinguts altre cop, germans i germanes. Aquest és un dia molt emocionant per a nosaltres. Volem sentir la vostra cançó! Tenim ganes de sentir els vostres versos i de conèixer els vostres compromisos amb la pau.

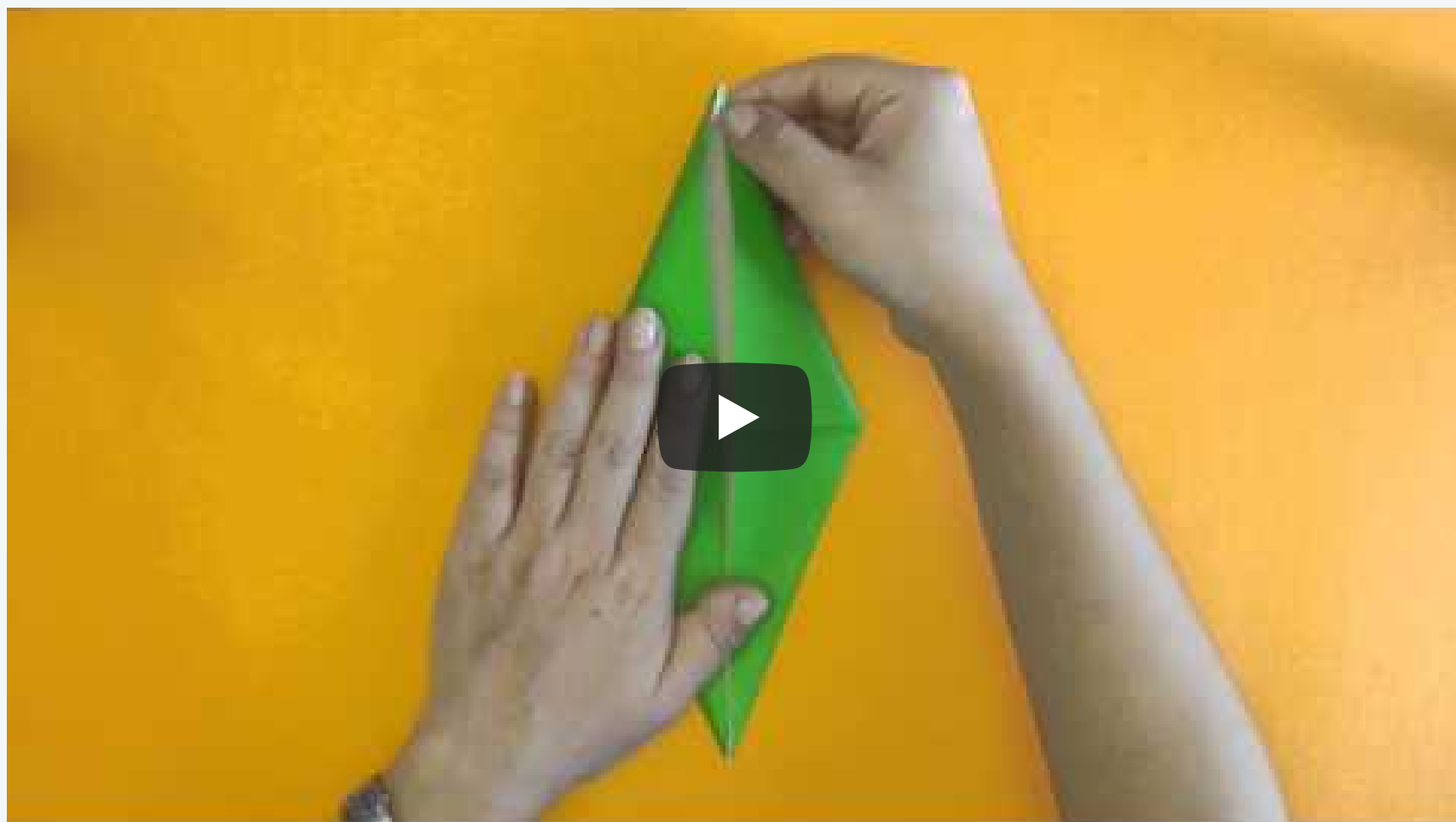
CANÇONS PER A LA PAU

Aquí teniu la lletra del que heu escrit al llarg de les setmanes i les lletres de les cançons que han escrit les altres classes. Ara ja podeu assajar la cançó entre tots i cantar-la a la resta de l'escola. Segur que amb les vostres cançons aconseguireu emocionar les vostres amigues.

DESCARREGAR

I una altra cosa important: heu estat moltes setmanes reflexionant sobre la pau i somiant com aconseguir un món amb més pau. Però amb somiar en temps millors no n'hi ha prou! Com deia un amic meu, "A més de tenir un somni, cal tenir un pla". També cal fer tot el possible per convertir aquests somnis en realitat, així que posem fil a l'agulla! A més de compartir la vostra cançó amb la resta de l'escola, també esperem que difongueu les accions de pau en què heu pensat, i que, com a classe, us comprometeu a fer-ne, com a mínim, una. No oblideu que us necessitem a tots!

I si voleu, per decorar la sala en el moment del concert, podeu fabricar grues de paper tal com us expliquem aquí a sota:

A sota de cada grua podeu penjar-hi un paper amb una de les vostres idees per a la pau, una idea amb la qual us hàgiu compromès a fer com a classe. Així, la resta de l'escola també podrà fer-lo!

I fins aquí el nostre camí amb vosaltres. Espero que us hagi servit per veure que podeu ser autèntiques pautivistes, amb una mica d'anàlisi i de crítica a la violència que hi ha al nostre voltant, amb força imaginació i somnis per imaginar com podem tenir una escola, un barri, un món millors, i amb molta molta perseverança per fer d'aquests petits gestos un gran canvi.

No deixeu mai de ser pautivistes. Us necessitem!

FASE TANCADA